

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 229/2025-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Jozefom Mišlinom, advokátom, Južná trieda 9, Košice, proti postupom Krajského súdu v Košiciach v konaniach sp. zn. 7S/133/2018 a sp. zn. 7S/209/2020 a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 2Svk/12/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupmi Krajského súdu v Košiciach v konaní sp. zn. 7S/209/2020 a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 2Svk/12/2023 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie, ktoré mu **j e** do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu **p o v i n n ý** zaplatiť Správny súd v Košiciach v časti **600 eur** a Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v časti **600 eur**.
3. Správny súd v Košiciach v časti **385,84 eur** a Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v časti **385,84 eur s ú p o v i n n é** nahradiť sťažovateľovi trovy konania a tieto zaplatiť jeho advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 2. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na „*spravodlivé prerokovanie veci bez zbytočných prietahov*“ podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd postupmi krajského súdu v konaní o jeho správnych žalobách a postupom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NSS“) v konaní o jeho kasačnej sťažnosti s tým, že NSS bude prikázané konať bez zbytočných prieťahov a jemu bude priznané finančné zadost'učinenie 1 000 eur od NSS a 5 500 eur od Správneho súd v Košiciach (ďalej len „správny súd“), na ktorý od júna 2023 prešiel výkon súdnictva z krajského súdu.

II.

2. Sťažovateľ zistil, že v katastri nehnuteľností je k jeho pozemku zapísaná informatívna poznámka o začatí súdneho sporu o určenie vlastníckeho práva. Preto kataster podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov požiadal o poskytnutie listín (návrhu a žaloby), na základe ktorých bola táto poznámka zapísaná. Kataster mu rozhodnutím z augusta 2018 nevyhovел. Zastával názor, že listiny možno poskytnúť podľa katastrálneho zákona a za správny poplatok. Proti tomu sa sťažovateľ odvolal. Okresný úrad rozhodnutie katastra v septembri 2018 potvrdil. Proti tomu podal sťažovateľ v septembri 2018 na krajskom súde správnu žalobu. Doručovanie vyjadrení strán krajský súd ukončil v januári 2019. Krajský súd v tomto konaní rozsudkom z februára 2020 s právoplatnosťou 3. apríla 2020 rozhodnutia katastra a okresného úradu zrušil a vec vrátil katastru na ďalšie konanie. Kataster žiadosti sťažovateľa znova rozhodnutím zo septembra 2020 nevyhovел a okresný úrad na odvolanie sťažovateľa toto rozhodnutie rozhodnutím z novembra 2020 potvrdil.

3. Proti tomu podal sťažovateľ v decembri 2020 na krajskom súde správnu žalobu. Doručovanie vyjadrení strán krajský súd ukončil v máji 2021. Krajský súd v tomto konaní rozsudkom z novembra 2022 s právoplatnosťou 16. februára 2023 správnu žalobu sťažovateľa zamietol. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ vo februári 2023 kasačnú sťažnosť. Krajský súd kasačnú sťažnosť predložil 18. apríla 2023 NSS, ktorý rozsudkom z 21. februára 2025 právoplatným 10. apríla 2025 rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie okresného úradu z novembra 2020 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Pritom vychádzal zo svojho skoršieho rozhodnutia sp. zn. 5Sžik/3/2020 zo 16. decembra 2021, v ktorom vo veci sťažovateľa boli vyriešené rovnaké právne otázky, ako tie, ktoré boli nastolené správnu žalobou a kasačnou sťažnosťou. NSS vrátil spis správne súdu 28. marca 2025 a správny súd uznesením z 23. apríla 2025 rozhodol o výške náhrady trov konania.

III.

4. Sťažovateľ cituje z rozhodnutí ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva a je toho názoru, že ústavný súd má preskúmať celkovú dĺžku konania od jeho žiadosti o poskytnutie informácie. Podľa sťažovateľa správne súdy v jeho veci postupujú neefektívne, čo nevedie k odstráneniu právnej neistoty, hoci jeho vec je jednoduchá, a nijak neprispel k predĺženiu konania. Vec považuje za významnú, keďže mu neboli prístupné informácie, ktoré ho obmedzujú vo vlastníckom práve. Nesprístupnenie žaloby mu spôsobuje stres a právnu neistotu. Okrem toho sa môže premlčať aj zodpovednosť za priestupok spáchaný tým, že mu nebola poskytnutá informácia.

5. Správny súd považuje ústavnú sťažnosť za nedôvodnú, keďže s ohľadom na zostatky nerozhodnutých vecí o oboch správnych žalobách konal plynulo. Obdobne sa vyjadril NSS. Jeho sudca spravodajca uviedol, že je zaradený v štyroch senátoch a uprednostňuje veci, v ktorých je určená lehota na vybavenie a veci, ktoré napadli skôr. Vec považuje za priemerne

zložitú, nie však jednoduchú. Zdôrazňuje, že sťažovateľ postup NSS neurgoval a ústavnú sťažnosť podal až po jeho rozhodnutí. Odkazuje na odbornú literatúru, podľa ktorej konania pred orgánmi verejnej správy, správnym a kasačným súdom netvorí jeden celok, keďže nielen orgány verejnej správy, ale i správny súd rozhodujú právoplatne a kasačná sťažnosť je mimoriadny opravný prostriedok. Upozorňuje na to, že ak došlo k zrušeniu právoplatných rozhodnutí orgánov verejnej správy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa sťažovateľ môže domáhať náhrady škody. NSS odkazuje na nález sp. zn. III. ÚS 672/2023, kde bola vyslovená ústavná udržateľnosť postupu NSS v obdobnej dĺžke.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Vec sťažovateľa nemožno považovať za skutkovo zložitú, keďže sa týka právneho posúdenia nesporných skutočností, ktoré vyplývajú z priebehu administratívneho konania o žiadosti sťažovateľa o poskytnutie informácie. Rovnako nemožno dospieť k tomu, že by šlo o vec právne zložitú, keďže sa týka výkladu vzťahu ustanovení katastrálneho zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov a zákona o slobode informácií, ktoré už počas konania o druhej správnej žalobe boli vyriešené skorším rozsudkom NSS (5Sžik/3/2020), dokonca v obdobnej veci sťažovateľa. Nemožno pochybovať o tom, že sťažovateľ, ktorého procesné úkony sa obmedzili len na podanie správnej žaloby a kasačnej sťažnosti, k predĺženiu konaní nijak neprispel. Význam veci pre sťažovateľa nevykazuje žiadne prvky osobitného významu. Skôr možno dospieť k záveru, že vec sťažovateľa, ktorý sa snaží o zabezpečenie informácií, ktoré si môže zabezpečiť i inak za bagateľný správny poplatok, je pre neho bez osobitného významu. Ide skôr o principiálne presadzovanie vlastného názoru, ktorý spočíva v tom, že aj napriek tomu, že katastrálny zákon poskytovanie listín spolplatňuje, treba ich poskytnúť aj bez správneho poplatku podľa zákona o slobode informácií.

8. Túto otázku v prvom z namietaných konaní krajský súd právoplatne vyriešil za obdobie približne roka a pol od podania správnej žaloby. I keď nemožno hovoriť o optimálnej dĺžke konania, z ústavného hľadiska ide o tolerovateľnú dobu. Preto nebol dôvod vyhovieť ústavnej sťažnosti v rozsahu proti postupu krajského súdu v jeho konaní o prvej správnej žalobe sťažovateľa. V druhom z namietaných konaní však vyriešenie tejto právnej otázky zabralo krajskému súdu viac ako dva roky a obdobne dlho túto právnu otázku riešil NSS, a to aj napriek tomu, že otázky rozhodné pre posúdenie dôvodnosti správnej žaloby a kasačnej sťažnosti sťažovateľa už boli vyriešené skorším rozsudkom NSS (5Sžik/3/2020). Krajský súd a NSS, každý viac ako dva roky riešili právne otázky, ktoré už boli skorším rozhodnutím vyriešené. Takýto postup v konaní o celkom jednoduchej veci, na vyriešenie ktorej postačuje odkaz na skoršie rozhodnutie, nie je v súlade s ústavnými právami sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto bolo ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyhovené. Vzhľadom

na to, že v čase rozhodnutia o ústavnej sťažnosti boli rozsudkom NSS definitívne vyriešené otázky nastolené správnu žalobou a zároveň bolo rozhodnuté o výške náhrady trov konania, nebol dôvod na to, aby bolo, či už NSS, alebo správne súdu prikázané, aby konal bez zbytočných prietáhov. Takýto postup krajského súdu a NSS však nezakladá dôvod na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

9. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušenia základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k tomu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). S prihliadnutím na neprimeranú dobu štyroch rokov, počas ktorých krajský súd a NSS konali o správnej žalobe a kasačnej sťažnosti sťažovateľa, pričom sťažovateľ sa v právnej neistote vo veci, ktorá pre neho nemala osobitný význam, nachádzal už v čase, keď počas leta 2018 požiadal o poskytnutie informácie, bolo sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie 1 200 eur. Polovicu tejto čiastky zaplatí sťažovateľovi správny súd a druhú polovicu NSS, keďže obe ich konania trvali približne rovnakú dobu.

10. Z hľadiska rozhodnutia o ústavnej sťažnosti sťažovateľa je bez významu pracovná záťaž a organizácia práce sudcu NSS, ktorý bol vo veci sťažovateľa spravodajcom. Tieto skutočnosti nemôžu byť dôvodom zmarenia ústavných práv sťažovateľa a nezbavujú štát zodpovednosti za prietahy. Nemožno súhlasiť s NSS, že vec sťažovateľa nebola jednoduchá. Práve naopak, šlo o vec, ktorá sa týkala otázok, ktoré už NSS vyriešil. Rovnako bez významu je to, že konania pred orgánmi verejnej správy, správnym a kasačným súdom netvoria jeden celok len preto, že orgány verejnej správy, správny súd a NSS rozhodujú spôsobom, ktorým podústavné právo priznáva prvok právoplatnosti. Tento prvok nie je rozhodujúci pre dosiahnutie právnej istoty o tom, ako majú rozhodnúť orgány verejnej správy o práve občana. Okrem toho zrušenie rozhodnutí orgánov verejnej správy môže viesť k tomu, že sťažovateľovi bude priznaná náhrada škody, nevedie však späť k nastoleniu právnej istoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádzal v súvislosti s uplatnením si svojho subjektívneho práva na poskytnutie informácií. Napokon neobstojí odkaz NSS na nález sp. zn. III. ÚS 672/2023, keďže vyslovená udržateľnosť postupu NSS vychádzala z toho, že konanie o kasačnej sťažnosti trvalo rok a osem mesiacov, a nie dva roky ako vo veci sťažovateľa.

11. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu správny súd a NSS, každý v polovici, podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradili trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Ich výška 771,68 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a to za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 371 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2025

Robert Šorl
predseda senátu